

Vergaderjaar 1986–1987

19941 (R 1328)

Goedkeuring voor de Nederlandse Antillen en Aruba van het op 29 mei 1933 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot het vaststellen van enige eenvormige bepalingen inzake conservatoir beslag op luchtvaartuigen en het op 19 juni 1948 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de internationale erkenning van rechten op luchtvaartuigen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

De regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba hebben te kennen gegeven medegedeling voor hun land wenselijk te achten van twee verdragen op het gebied van het luchtrecht. Aangezien het Koninkrijk wat Nederland betreft reeds partij is, wordt hierbij de goedkeuring van de volgende twee Verdragen gevraagd voor de Nederlandse Antillen en Aruba.

I. Verdrag tot het vaststellen van enige eenvormige bepalingen inzake conservatoir beslag op luchtvaartuigen (1933)

Dit op 29 mei 1933 tot stand gekomen Verdrag werd goedgekeurd voor Nederland bij Wet van 4 november 1937 (Stb. 1937, 33) en bekrachtigd op 28 januari 1938. De Franse tekst van het Verdrag en de vertaling in het Nederlands zijn te vinden in Stb. 1938, 12 (zie ook laatstelijk Trb. 1963, 105).

Hoofddoel van het Verdrag is de luchtvaart te beschermen tegen het gevaar, verbonden aan het leggen van beslag op bepaalde, nader omschreven luchtvaartuigen. Het Verdrag bepaalt er zich dan ook toe om in het belang van de regelmaat en de ontwikkeling van de internationale luchtvaart regelen te geven, welke een beperking bevatten van de vatbaarheid van bepaalde luchtvaartuigen voor beslag; voorts bevat het Verdrag enige voorschriften inzake het stellen van zekerheid teneinde in het algemeen het leggen van beslag op een luchtvaartuig te verhinderen of de opheffing van zulk een beslag te vergemakkelijken, zomede voorschriften teneinde een waarborg in het leven te roepen tegen het zonder grond leggen van beslag.

Voor Nederland is aan de verplichting die het Verdrag oplegt om bijzondere regelen te stellen met betrekking tot beslag op luchtvaartuigen uitvoering gegeven in de artikelen 770h–k van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Voor nadere bijzonderheden omtrent de inhoud van het Verdrag en de uitvoering daarvan voor Nederland moge worden verwezen naar de memories van toelichting bij de wetsontwerpen tot goedkeuring van het Verdrag en tot bovengenoemde aanvulling van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met het oog op beslag op luchtvaartuigen, die zijn afgedrukt in kamerstukken II, 1936/1937, 329, nrs. 3 en 6.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vierde lid j^o derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

Het aantal landen dat tot dusver partij is geworden bij dit Verdrag bedraagt 29.

Wat de positie van de Nederlandse Antillen ten aanzien van het Verdrag betreft moge het volgende dienen.

Uit de correspondentie die in de jaren 1933 tot en met 1940 tussen de Gouverneur en de Minister van Koloniën is gevoerd en uit maatregelen die zowel in de Nederlandse Antillen als in Nederland in die tijd getroffen zijn, blijkt dat het reeds toen de bedoeling is geweest de werking van het Verdrag tot de Nederlandse Antillen uit te breiden, zonder dat tegen dit voornemen enigerlei bedenking rees. Het uitbreken van de oorlog in 1940 verhinderde de Nederlandse regering echter het desbetreffende wetsontwerp, waarover de Staten van Curaçao zich reeds in positieve zin hadden uitgesproken, bij het parlement in te dienen. Na de Tweede Wereldoorlog is de zaak blijkbaar in de vergetelheid geraakt en is het niet meer tot een parlementaire behandeling gekomen. De noodzakelijke aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van de Nederlandse Antillen (artikelen 645a–d) ter uitvoering van het Verdrag is reeds bij de Landsverordening van de 16e april 1940 (P.B. 1940, nr. 29) aangebracht. De regering van de Nederlandse Antillen acht het wenselijk alsnog het nodige te doen om de gelding van het Verdrag tot de Nederlandse Antillen uit te breiden. Zij acht hiervoor des te meer redenen aanwezig, aangezien de bepalingen van het Verdrag van Rome betreffende conservatoir en revindicatoir beslag een nuttige aanvulling vormen op die betreffende executoriaal beslag die in het Verdrag van Genève van 1948 (men zie hieronder sub II) – waarvan de Regering van de Nederlandse Antillen eveneens medegelding wenst – voorkomen.

In verband met het verkrijgen van de status aparte door Aruba wordt het door de regering van dat land wenselijk geacht het verdrag mede van toepassing te verklaren op Aruba. De eerdergenoemde Landsverordening van de Nederlandse Antillen geldt krachtens overgangsrecht ook in Aruba.

De vantoepassingverklaring op de Nederlandse Antillen en Aruba van het onderhavige Verdrag geeft aanleiding tot verduidelijking van artikel 770h, tweede volzin van het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Dat artikel dient voortaan ook van toepassing te zijn op luchtvaartuigen die zijn ingeschreven in de registers gehouden in de Nederlandse Antillen en Aruba. Een hiertoe strekkend wetsvoorstel wordt tegelijk met het onderhavige wetsvoorstel bij de Staten-Generaal aanhangig gemaakt.

II. Verdrag betreffende de internationale erkenning van rechten op luchtvaartuigen (1948)

Dit op 19 juni 1948 te Genève tot stand gekomen Verdrag werd goedgekeurd voor Nederland bij Wet van 6 maart 1957 (Stb. 1957, 71) en bekrachtigd op 1 september 1959. De Engelse en de Franse tekst van het Verdrag staan in Trb. 1952, 86 en de vertaling in het Nederlands is te vinden in Trb. 1959, 152 (zie ook laatstelijk Trb. 1979, 81).

De strekking van het verdrag is de internationale bescherming van de rechten van hen, die op een luchtvaartuig een zakelijk recht (en meer in het bijzonder een recht van hypotheek) hebben; het beoogt daardoor het verlenen van krediet aan de eigenaar van het luchtvaartuig te bevorderen. Zonder internationale erkenning van deze zekerheidsrechten is het verstrekken van krediet op een luchtvaartuig immers een hachelijke onderneming. Wanneer de zakelijk gerechtigde de kans loopt, dat zijn onderpand in één der vele landen, welke het bij zijn exploitatie aandoet, met boven het zijne voorrang hebbende zakelijke rechten wordt belast, na een executie, waarbij met zijn rechten geen rekening wordt gehouden, van alle daarop drukkende kosten wordt gezuiverd, of door de eigenaar

met hetzelfde resultaat wordt vervreemd, verliest het luchtvaartuig als onderpand iedere waarde.

Artikel XV van het verdrag bepaalt (voorzover hier van belang) dat de verdragsluitende staten zich verbinden de noodzakelijke maatregelen te nemen om de uitvoering van de bepalingen van dit verdrag te verzekeren. Nederland heeft aan deze verplichting voldaan door de totstandkoming op 6 maart 1957 van de Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen (Stb. 1957, 72) en op 16 maart 1959 van de Maatregel teboekgestelde Luchtvaartuigen (Stb. 1959, 119) en zodoende aanpassing van de nationale wet aan het verdrag bewerkstelligd.

Voor nadere bijzonderheden omtrent de inhoud van het verdrag en de uitvoering daarvan voor Nederland moge worden verwezen naar de kamerstukken II, 1955/56, 4134, nrs. 1 t/m 7. Het aantal landen dat tot dusver partij is geworden bij dit verdrag bedraagt 50.

Wat de positie van de Nederlandse Antillen ten aanzien van het verdrag betreft moge het volgende dienen.

Ter uitvoering van het Verdrag van Genève is in de Nederlandse Antillen reeds in 1965 de Landsverordening teboekgestelde Luchtvaartuigen (P.B. 1965, nr. 63) tot stand gekomen, waarvan de inwerkingtreding evenwel niet kon plaatsvinden vooraleer de nadere regeling, door deze landsverordening aan een landsbesluit, houdende algemene maatregelen gedelegeerd, voltooid was. Dit landsbesluit, dat de naam «Landsbesluit teboekgestelde Luchtvaartuigen 1983» draagt, is inmiddels tot stand gekomen en te zamen met de Landsverordening teboekgestelde Luchtvaartuigen op 15 augustus 1983 in werking getreden (P.B. 1983, nrs. 86 en 89). Zowel de landsverordening als het landsbesluit komen in grote lijnen met de Nederlandse regelingen – respectievelijk de Wet teboekgestelde Luchtvaartuigen (Stb. 1957, 72) en de Maatregel teboekgestelde Luchtvaartuigen (Stb. 1959, 119) – overeen.

In verband met het verkrijgen van de status aparte door Aruba wordt het door de regering van dat land wenselijk geacht het verdrag mede van toepassing te verklaren op Aruba. De eerdergenoemde Landsverordening en het eveneens eerdergenoemde Landsbesluit van de Nederlandse Antillen gelden krachtens overgangsrecht ook in Aruba.

Overigens beïnvloedt de vantoepassingverklaring op de Nederlandse Antillen en Aruba van het Verdrag van Genève van 1948 niet de Nederlandse wetgeving op dit terrein.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. R. H. M. van der Linden

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes